

DATUM 2016-08-09

Socialförvaltningen

Arbetsmarknadsdepartementet

TJÄNSTESTÄLLE Socialförvaltningen stab

HANDLÄGGARE Ola Nordqvist

DIARIENR SN/2016:72

BESLUTSNUMMER SN Delegation §/2016 § 13

DELEGATIONSBeslut

Angående ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga, Dnr A2016/01307/I

Beslut

att anta förvaltningens remissvar från Flens kommun angående ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga, Dnr A2016/01307/I samt

att överlämna remissvaret till arbetsmarknadsdepartementet.

Sammanfattning

Flens Kommun har fått möjlighet att yttra sig angående arbetsmarknadsdepartementets förslag angående ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga. Förslaget skall ha inkommit till arbetsmarknadsdepartementet senast den 24 augusti 2016.

Flens kommun har förståelse för att arbetsmarknadsdepartementet vill minska statens utgifter, men vi ser att det kommer att få ekonomiska konsekvenser för Flen och andra kommuner.

Flens kommun ställer sig bakom förslaget till schablonersättning för mottagande i anvisningskommun samt tillfälligt mottagande i ankomstkommun. Vi bedömer dock att ersättningen för mottagandet i anvisningskommunen är för lågt satt.

Flens kommun ställer sig inte bakom förslaget om överflyttning till Migrationsverkets anläggningsboenden av asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. Migrationsverket måste i så fall anpassa boende för unga som studerar och vara skyldiga att placera dem i den kommun som de tidigare placerats i.

Flens kommun ställer sig inte bakom förslaget till ersättningssystem för ensamkommande 18-21 år med uppehållstillstånd. Socialtjänstlagen måste tillämpas lika

för alla unga som är placerade och varit placerade. Individuell bedömning av varje enskilt barns behov måste gälla.

Flens kommuns ställer sig bakom förslaget till att ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer kan betalas ut.

Flens kommun anser att tidsplanen för att genomföra förslaget är alldeles för kort och bedömer att vi behöver längre omställningstid för att genomföra nödvändiga förändringar. 1 september 2017 har vi som förslag till ikraftträdande för det nya förslaget. Vi anser att kommunen skall ha full ersättning för det arbete med ensamkommande som genomförs i kommunerna. Det är inte rimligt att besparingarna inom staten skall finansieras av kommunerna.

Synpunkter på förslaget

Flens kommun har stor förståelse för att arbetsmarknadsdepartementet behöver minska statens utgifter. Vi ser också i vår kommun att vi behöver se över mottagandet av ensamkommande barn utifrån både kvalitet och kostnader, då de undanträngningsmekanismer av andra behov inom socialtjänsten som påtalas i förslaget är extra påtagligt i en kommun som Flen som har ett stort mottagande. Vi oroar oss dock för att det kommer att innebära ökade kostnader för vår kommun.

Vi ställer oss också bakom förslaget till schabloniserade ersättningar samt automatiska utbetalningar som minskar administrationen och byråkratin, både i kommunerna och inom Migrationsverket. Detta gäller både schablonersättning för mottagande i anvisningskommun, tillfälligt mottagande i ankomstkommun, samt schablon när uppehållstillstånd beviljas. När det gäller schablonersättningen för mottagande i anvisningskommun på 52 000 kronor så anser vi att den är för lågt beräknad och det saknas också ett tydliggörande hur det är tänkt med specificeringen av ersättningen och täckning av kostnader förutom ersättning för utredning och arvode för god man. Ersättningsnivån täcker inte ens dessa två poster. När det gäller ersättningsnivåerna för mottagande i ankomstkommun ser vi positivt på att ersättningen höjs till 3000 kronor/dygn.

När det gäller ersättningen per dygn för ensamkommande på 1350 kronor/dygn så ställer vi oss positiva till ersättning via schablon. Vi anser dock att ersättningen är för lågt beräknad då det enbart täcker våra kostnader för egna familjehem. Beräkningen i förslaget utgår enbart om framtida antagande om olika typer av placementsformer och hypotetiska kostnader för dessa. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har genomfört undersökningar om dygnskostnader för ensamkommande och utifrån denna undersökning ser vi 1550 kronor/dygn som en rimlig ersättning för den omställning som behöver göras och där familjehem, stödboende och eventuell HVB-placeringar ingår.

Vi ställer oss inte bakom förslaget om begränsad ersättning när det gäller asylsökande ensamkommande unga i åldern 18-20 år när det gäller överflyttning av de asylsökande ungdomarna över 18 år utan vårdbehov till Migrationsverkets anläggningar. De ensamkommandes situation skiljer sig från andra ungdomars då de saknar vårdnadshavare i landet och är särskilt utsatta. God manskapet upphör vid 18 år och förlorar de dessutom det stöd de har via HVB, stödboende och familjehem så mister de det vuxenstöd de behöver. Idag är inte Migrationsverkets anläggningsboenden anpassade till att ta emot denna grupp. Om förslaget genomförs måste Migrationsverket anpassa boendena för unga som studerar och vara skyldiga att placera dem i den kommun som de tidigare placerats i för att de ska kunna behålla kontinuiteten och då särskilt när det gäller skolgången. De ungdomar som sedan får uppehållstillstånd riskerar även att behöva flytta ytterligare en gång.

När det gäller ersättningen för unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd med 750 kronor/dygn ställer vi oss inte bakom förslaget. Ersättningen utgår utan placementsbeslut, enda kravet är att den unge är folkbokförd i den kommun som skall erhålla ersättningen. Vi anser att denna grupp inte skall särskiljas från andra grupper av unga. Socialtjänstlagen måste tillämpas lika för alla unga som är placerade och varit placerade. Individuell bedömning av varje enskilt barns behov måste gälla. Dessa ungdomar saknar också det nätverk som krävs för att klara sig helt på egen hand, utan stöd från myndigheter. Att gå från vårdplaner och genomförandeplaner enligt socialtjänstlagen (SoL) till gruppvisa insatser, handlingsplaner för utbildning, integration och arbete utan myndighetsbeslut kräver en längre omställning. I förslaget tar man upp bosättning i hyreslägenheter som ett förslag alternativt studentboende. I dagsläget är det bostadsbrist i vår kommun och även i många andra kommuner så det är svårt att få fram bostäder för denna grupp. Socialtjänsten tar redan idag ett orimligt stort ansvar för en bristande bostadspolitik genom att erbjuda sociala kontrakt, dvs. andrahandskontrakt till utsatta grupper. Dessa kontrakt kräver även beslut enligt SoL. Ett alternativ är att erbjuda stödboende för denna grupp fram till 21 år men då behöver ersättningen höjas till 1000 kronor/dygn och då krävs även beslut enligt SoL. Vi ser även en stor risk för oss som kommun med den ersättning på 750 kr/dygn för ungdomar 18-21 år utan krav på placering är att många kommuner kommer att "dumpa" sina ungdomar på 18 årsdagen utan att ha en planering för vad som sker efter, med motiveringen att det är kommunen de är skriven i som får ersättning från och med 18-årsdagen. Ersättningen bör som vi ser det vara öronmärkt för etableringsfrämjande insatser för målgruppen som de är avsedda för.

Vi ställer oss bakom förslaget till att ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer kan betalas ut och då särskilt de som har ett vårdbehov som motsvarar lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och som samtycker till placering enligt SoL. Vi saknar dock motsvarande ersättning för ungdomar med sjukdom eller funktionsnedsättning.

När det gäller ikraftträdandet den 1 januari 2017 så anser vi att tidsplanen för att genomföra förslaget är alldeles för kort och bedömer att vi behöver längre omställningstid för att genomföra nödvändiga förändringar. 1 september 2017 har vi som förslag till ikraftträdande för det nya förslaget. Det handlar om omställning av egna verksamheter, till exempel från HVB till stödboende och familjehem, eventuella uppsägningar av personal samt av kontrakt och avtal som löper på lång tid. Det kommer att krävas ett stort arbete för att kompetensutveckla personal till det nya systemet samt informera barn, ungdomar, gode män och särskilt förordnade vårdnadshavare. Vi behöver rimliga förutsättningar för detta omställningsarbete.

Slutligen anser vi att kommunerna skall ha full ersättning för det viktiga och omfattande arbetet med ensamkommande som genomförs i kommunerna. Det är inte rimligt att besparingarna inom staten skall finansieras av kommunerna. Skulle det nya förslaget genomföras idag skulle kommunen förlora ersättningar på cirka 15 000 000 till 20 000 000 kronor. Vi anser att Flens Kommun har tagit ett mycket stort ansvar för mottagande av ensamkommande både som ankomst- och anvisningskommun. Vi ser att de kommuner som tagit ett extra stort ansvar är de som drabbas hårdast ekonomiskt av det nya förslaget. Vi vill dock poängtera att vi även i framtiden med det nya förslaget vill kunna erbjuda ett bra boendekoncept för ensamkommande barn och unga med hög kvalitet och till rimlig kostnad.

Daniel Ljungkvist
Ordförande socialnämnden